

Intervenció de la Intersindical Valenciana sobre la reforma de l'Estatut d'Autonomia

Intersindical Valenciana agraeix la invitació per comparèixer davant de la **Comissió Especial per a l'Estudi d'una possible reforma de l'Estatut d'Autonomia i la consolidació de l'autogovern de les Corts Valencianes** i poder presentar les seues propostes sobre la seua reforma.

Intersindical Valenciana és una confederació integrada pels sindicats:

- Sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià (STEPV)
- Sindicat de Treballadors de l'Administració (STA)
- Sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Administració Pública Valenciana (STAPV)
- Sindicat de Treballadores i Treballadors de la Salut del País Valencià (STSPV)
- Plataforma Unitària de Treballadors (PUT)
- Sindicat de Treballadores i Treballadors de la Indústria, Comerç i Serveis (STICS)

Intersindical Valenciana és una confederació sindical de classe, autònoma, democràtica i plural, assembleària, sociopolítica i reivindicativa; confederal i internacionalista, i per això solidària, que participa dels principis i accions dels moviments feminista i ecologista. En suma, compromesa amb la defensa dels interessos del poble valencià en el seu conjunt. Conseqüentment amb tot açò, exigeix el ple exercici de l'autogovern i proclama el dret a la seua autodeterminació, drets nacionals que igualment reconeix per a tots els pobles i nacions d'arreu del món.

Entre les seues finalitats hi destaquem:

- La defensa dels interessos econòmics i sociopolítics de les treballadores i treballadors i la millora de les condicions de vida i treball en la perspectiva d'arribar a un model de societat més just.
- L'establiment d'un Marc Valencià de Relacions Laborals
- La plena normalització de l'ús del valencià, des de la unitat lingüística amb la resta de territoris catalanoparlants, tot i respectant els drets lingüístics individuals.

Intersindical Valenciana considera, en coherència a tots aquests principis programàtics, que la modificació de l'actual Estatut d'Autonomia hauria de dotar el País Valencià d'un major sostre competencial, adient amb la seua naturalesa de nacionalitat històrica. En aquest sentit, la nostra organització defensa la superació de l'actual marc autonòmic per donar un pas més en el procés de la descentralització política i administrativa actual que permeta a les Institucions valencianes decidir i aplicar polítiques públiques pròpies i avançar en el reconeixement d'un Estat plurinacional, pluricultural i plurilingüístic. Açò passa necessàriament per la reforma constitucional (específicament del títol Preliminar i del VIII), així com per la modificació de la legislació bàsica: Llei del finançament autonòmic, Llei de cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, Llei de Bases de Règim Local, Llei d'Hisendes Locals, lleis orgàniques del Poder Judicial i del Tribunal Constitucional, Llei reguladora del Tribunal de Comptes, del defensor del Poble, la llei electoral, perquè cal establir una presència directa de les institucions valencianes en els diversos organismes i institucions generals i centrals de l'Estat espanyol per poder participar en la presa de decisions en aquells assumptes sobre els

quals es tinguen competències (compartides o no) o ens afecten per tal com és des de l'exercici real i democràtic del poder que s'aconsegueix la millora de les condicions de vida dels ciutadans i de la prestació dels serveis i s'assegura el reconeixement dels drets, col·lectius i individuals, de les valencianes i valencians.

L'exercici de l'autogovern que reclamem fa indefugible la capacitat autònoma de convocar d'eleccions, junt a l'ampliació competencial referida. Això no obstant, sostre competencial i convocatòria d'eleccions, tot i ser importants, no amagarien el fet que l'actual Estatut és concedit, atorgat, en tant que ha de ser aprovat al parlament espanyol, independentment que ho siga per les Corts Valencianes o per sufragi universal exercit en referèndum pels propis valencians i valencianes. Es especialment oportú tenir present en aquest moment que el procés autonòmic del País Valencià iniciat als anys 70 va ser interromput en no convocar-se el referèndum de ratificació per aconseguir l'autonomia per la via de l'article 151, malgrat que la immensa majoria dels Ajuntaments valencians així ho van reclamar. El poble valencià no ha tingut mai l'ocasió de pronunciar-se sobre el seu propi Estatut: se li va furta. Ara n'és un bon moment.

Pel que fa al procés iniciat, Intersindical Valenciana considera que la reforma de l'Estatut no s'ha de fer amb preses, no s'ha d'entrar en curses per ser els primers a presentar una mala reforma i a perdre una ocasió històrica de bell nou. En eixe sentit, s'ha d'arbitrar un procediment de diàleg, de participació i de consens del conjunt de la societat valenciana, representada no només pels partits polítics presents a les Corts Valencianes, també per les organitzacions socials, sindicals, culturals, empresarials,... Caldria crear mecanismes directes de participació ciutadana i que el nou Estatut siga referendat en referèndum per les valencianes i valencians.

Les propostes de Intersindical Valenciana sobre la reforma de l'Estatut d'Autonomia es concreten, ara per ara, en:

- Dotar de major contingut polític a les institucions valencianes.
- L'assoliment de competències que ja són reconegudes a l'Estatut, però que no s'han desplegat per no estar cedides per l'Estat o per una manca de voluntat política dels partits que han governat la Generalitat Valenciana.
- L'assumpció de noves competències per l'ampliació de la via estatutària, la modificació de la legislació bàsica de l'Estat i del text constitucional.

En aquest sentit, caldria actuar:

- **Sobre les institucions valencianes.**

a) Reconeixement de nacionalitat històrica. Aquesta proposta es basa en què el nostre País té una llarga història, una tradició institucional, una cultura i un idioma propis, tot i que siga compartit amb d'altres territoris.

b) Capacitat per a la dissolució anticipada de les Corts Valencianes i la convocatòria de noves eleccions. L'actual impossibilitat de dissolució marca una diferència important entre el nostre Estatut i la capacitat que tenen les nacionalitats històriques.

c) Suprimir el límit estatutari en el nombre de membres del Govern valencià. L'organització del poder executiu al País Valencià ha de ser una competència exclusiva de la Generalitat, que en cap cas pot veure's limitada pel parlament espanyol.

d) Eliminació de la clàusula d'accés a les Corts Valencianes. La regulació de la

convocatòria de les eleccions s'hauria de fer mitjançant una llei electoral que hauria d'eliminar el límit del 5%.

e) Inclusió en l'Estatut de les noves institucions: Acadèmia Valenciana de la Llengua i Consell Jurídic Consultiu.

f) Participació directa en la Unió Europea i d'altres organismes internacionals, incloent-hi els relacionats amb la cultura i la llengua. Però no sols cal parlar d'Europa: la reforma del Senat és necessària, però també s'ha de reclamar la redefinició d'organismes i institucions de l'Estat per garantir la presència de les Comunitats Autònomes si es pretén avançar en un model realment participatiu, política, cultural i lingüísticament considerat.

g) Reconeixement del President de la Generalitat com a representant ordinari de l'Estat.

- **Ampliació competencial.**

Competències que estan arreglades a l'actual Estatut però no s'han desplegat.

- El desplegament del cos únic de la Polícia Autònoma (article 36).
- La promulgació de la Llei de divisió comarcal i la consideració de les comarques com circumscripcions administratives per a la prestació de serveis i gestió d'afers comuns (article 46).

Competències que estan previstes a l'Estatut però no han estat assumides

- Gestió del règim econòmic de la Seguretat Social.
- Societats agràries de transformació i inspecció de qualitat.
- Procediment en matèria de defensa contra frauds.

Noves competències

- La seguretat pública: competències en trànsit i seguretat vial, policia judicial i ordre públic. S'ha de reconèixer l'autoritat màxima del President de la Generalitat Valenciana en matèria de seguretat al conjunt de territori valencià i de les alcaldesses i alcaldes als seus municipis. En eixe sentit, correspondrà a la Generalitat Valenciana el comandament i coordinació de les forces i cossos policials en tot allò que afecte a la seguretat interior del País Valencià.
- L'execució de la protecció del domini públic en la zona marítimoterrestre (costes).
- L'execució de la construcció, la gestió i l'explotació de les carreteres.
- La gestió de les competències sobre els funcionaris amb habilitació estatal i gestió de les operacions de crèdit de les Hisendes Locals.
- La competència plena en matèria d'Administració local: la facultat d'ordenar les eleccions i els òrgans de govern locals,...
- Precisar i garantir la competència plena en matèria d'ensenyament i d'universitats.
- La responsabilitat en l'administració dels impostos propis i compartits, per la qual cosa es crearà una Agència Tributària autònoma.
- Atribuir les competències plenes en matèria de funció pública.
- La gestió dels ports i aeroports d'interés general.
- Atribuir les competències plenes en matèria de justícia.
- Incorporació de la competència d'execució dels tractats i convenis internacionals en l'àmbit valencià en aquells aspectes que afecten directament a les competències pròpies o traspassades per l'Estat.
- Ampliació de les competències de la policia autònoma a la protecció de persones i bens i el

manteniment de l'ordre públic.

- Incorporació de la competència compartida en matèria penitenciària.
- Igualment, assolir exclusivament competència sobre cambres de la propietat i cambres de comerç, indústria i navegació, Tercera edat, Jurat, Confraries de pescadors, Immigració, Reforçar la competència exclusiva en matèria de cultura,...

Des de l'òptica d'una organització sindical, de caràcter socio-polític, hem de fer un especial esment als drets socials de les valencianes i valencians, en eixe sentit considerem convenient la seua inclusió en el text estatutari:

- Dret a l'autodeterminació del poble valencià.
- Dret a una sanitat pública i gratuïta.
- Dret a un ensenyament públic, gratuït i al seu accés en igualtat de condicions.
- Dret a una vivenda digna.
- Dret a una salari social que garantezca una renda bàsica.
- Dret de ciutadania per a les persones immigrants (accés al treball, vivenda, educació, sanitat, protecció social i participació ciutadana).
- Dret a l'accés a un lloc de treball digne, estable, de qualitat i amb garanties per a la salut laboral i la seguretat en el treball.
- Dret a un sistema de protecció social contra l'exclusió social i la pobresa i a la prestació dels serveis socials bàsics per aquelles persones i col·lectius que ho necessiten.
- Les valencianes i valencians tindran dret a participar, en igualtat de condicions, en la vida social, laboral, familiar i política.
- La Generalitat Valenciana garantirà l'accés universal a les tecnologies de la informació i la comunicació en igualtat de condicions.
- Dret dels sindicats i les organitzacions empresarials per a exercir les seues funcions en els àmbits de la participació institucional, la negociació col·lectiva i el diàleg social.
- Dret a la participació ciutadana en els assumptes públics.
- Dret al testament vital.
- Drets lingüístics.

La Generalitat Valenciana ha de vetlar pel compliment i desenvolupament de tots aquests, i d'altres, drets de les valencianes i valencians per aprofundir en l'Estat del Benestar. En eixe sentit es proposa que la Generalitat Valenciana elabore una Carta dels drets de les ciutadanes i ciutadans del País Valencià.

També cal assumir competències en temes que, malgrat no ser necessària la seua inclusió a l'articulat de l'Estatut, si que n'és convenient per donar-li una major entitat política: cambres agràries, gestió de museus, biblioteques i arxius, espais naturals, denominacions d'origen, relacions amb l'administració de l'Estat, activitats exteriors de l'Estat, increment de l'ocupació, regulació del sector audiovisual,...

Per altra part s'hauria de materialitzar un nou marc de relacions amb d'altres comunitats autònomes i particularment amb aquelles que compartim interessos estratègics i amb qui compartim història, cultura, i llengua.

És clar que Intersindical Valenciana aposta per una ampliació del nostre autogovern amb la incorporació de noves competències i pel disseny de polítiques pròpies, la qual cosa és força important, en totes les matèries. Es tracta que la Generalitat Valenciana es convertesca en l'Administració única de l'Estat al País Valencià (bé mitjançant la reforma estatutària o la transferència o delegació de les competències) i que les valencianes i valencians tinguen en l'Estatut una eina que reconega i garantezca els seus drets.

Elecció a Corts valencianes. Paral·lelisme amb la representació sindical.

D'altra banda, volem aturar-nos en un aspecte força important: l'actual forma d'elecció a Corts Valencianes. Caldria aprofundir en la representació de la pluralitat político-social del nostre país, per a la qual cosa s'haurien de corregir dos aspectes: la circumscripció electoral no hauria de ser la província, sinó que hi ha d'altres possibilitats basades en les comarques naturals; i en segon lloc, el límit del 5% dels vots totals de comunitat autònoma no té cap sentit perquè no existeix una sola circumscripció i perquè deixa capes importants de la població sense representació en tractar-se d'un límit massa alt. La nostra proposta, doncs, seria que, en cas d'existir un mínim de vots per a l'atribució d'escons, aquest siga menor que l'actual, podria situar-se en el 3% dels vots emesos, i que s'aplique a cada circumscripció separatament. A més a més, seria convenient traslladar de l'Estatut a una Llei Electoral Valenciana aquest aspecte, així com d'altres: paritat en les llistes electorals, estudiar la possibilitat de llistes obertes, circumscripcions electorals, règim d'incompatibilitats,...

Dit açò, afegim que tant de bo que el 5% fóra el mínim per obtenir representació sindical en els foros de negociació, i no el 10% a nivell de convenis laborals i meses negociació o el 15% per ser representatiu a nivell autonòmic. Si és bo reduir el percentatge per a obtenir representació política i així garantir la pluralitat, la nostra pregunta és perquè els mateixos partits polítics que reclamen aquesta reducció, junt els sindicats majoritaris, practiquen l'exclusió en el món sindical mantenint percentatges de representació molt elevats o, fins i tot, es preten d'augmentar-los, com està negociant ara mateix el govern espanyol amb determinats sindicats, per dificultar la presència dels sindicats territorials i sectorials en les meses de negociació.

Reconeixement de la unitat lingüística, promoció i suport especials del valencià.

És inajornable aturar definitivament la polèmica social i política, que no ho és per naturalesa, sobre el reconeixement de la unitat de valencià i català com una mateixa llengua. Tal obvietat disposa per a la seua solució nominal de múltiples fórmules vàlides, algunes, fins i tot, vigents en textos jurídics, polítics i acadèmics.

Però més enllà de la interessada, estèril i grollera disputa onomàstica, cal denunciar els intents de debilitar encara més la situació de la nostra llengua en la societat convertint-la deliberadament en un problema permanent i fragmentant el seu domini lingüístic. És més que urgent que valencianes i valencians valorem no sols que la nostra llengua no és llengua oficial a tot el territori, sinó que on ho és de dret, no ho és de fet. Ni tan sols on més ha avançat la normalització i la recuperació del valencià, a l'ensenyament, ho és. El conjunt de la Funció Pública Valenciana requereix el coneixement del valencià als empleats i empleades públics per poder oferir els serveis públics en la llengua dels usuaris. Proposem establir el requisit lingüístic per a l'accés a la Funció Pública Valenciana, incloent-hi l'Administració de Justícia.

També proposem modificar l'article 7.1 per afegir "el deure de conèixer el valencià i el castellà" i una nova redacció de l'article 7.6 per eliminar o millorar la referència als territoris on es pot exceptuar l'ensenyament i l'ús del valencià, en el sentit que en cap cas podran ser exceptuats els territoris de les comarques històricament valencianoparlants.

Però tot açò no servirà de res sense una política de promoció de la qual l'actuació pública del Govern valencià i d'aquesta cambra n'haurien de ser el primer exemple.

Participació social i disseny de polítiques pròpies en matèria laboral i de funció pública.

Des d'una organització sindical no podem obviar que l'aprofundiment de l'autogovern també passa per altres vies, com ara de la democràcia social. Mentre s'estan donant passos en un major grau d'autogovern de les nacionalitats i regions, el govern central, els sindicats majoritaris i les patronals van pactar, en el passat més recent, una estructura centralista i uniformista de la negociació col·lectiva que va en detriment d'un model d'Estat descentralitzat administrativament, del disseny i elaboració de polítiques pròpies i de l'assoliment de noves competències per part de les CC.AA. És el cas de la reforma laboral del 1997 que estableix la negociació col·lectiva d'àmbit estatal en la majoria dels sectors i que afavoreix un model de negociació més burocratitzada i allunyada, cada cop més, dels treballadors i treballadores. Des del nostre punt de vista, un marc autonòmic per als convenis de sector també donaria garanties de mínims per a aquells col·lectius i empreses que no tenen possibilitat de negociació col·lectiva, al mateix temps que permetria incorporar les millores i peculiaritats que la realitat sociolaboral i econòmica valenciana permetera.

D'altre aspecte contrari a un major autogovern, si més no, en matèria de funció pública, és la seua anunciada reforma, pendent des de fa anys. Sota el paraigües de la modernització de la funció pública es pretén la centralització de la negociació en Meses Generals en detriment de les Meses Sectorials i, per tant, d'una part de la representació sindical, però també es pretén configurar un Estatut Bàsic de la Funció Pública molt gruixut, en detriment de les competències que podrien assolir els respectius estatuts autonòmics. El darrer projecte presentat a les Corts Espanyoles pel govern del Partit Popular, fa dues legislatures n'era un bon exemple. Aquest comptava amb el suport del PSOE, CSIF, CC.OO i UGT, és a dir, d'una majoria amplíssima i qualificada, però no tenia la validació dels partits nacionalistes, PNB, CIU, ERC o BNG, ni de l'àmbit sindical, ELA i CIG, una condició necessària perquè es puga dir de l'Estatut Bàsic que és l'adient per a un Estat plurinacional. Tampoc tenia el suport dels sindicats sectorials del conjunt de la funció pública. Ara s'ha constituït una nova comissió de redacció que treballa en la mateixa línia que l'Estatut Bàsic de l'anterior govern espanyol. En definitiva, es tractava i es tracta de descentralitzar l'Estat, però reservant-se aquest el disseny i l'aplicació de les polítiques en matèria de l'Administració Pública.

Per a Intersindical Valenciana és contradictori pretendre una major quota d'autogovern per al nostre país i negociar i pactar a Madrid lleis o acords que retallen la capacitat i les competències de les Comunitats Autònomes, com ha passat en els casos esmentats. D'altres exemples són la LOCE, la LOU o la Llei de FP. Des de la nostra organització esperem que la Generalitat Valenciana i els representants dels partits polítics valencians siguen coherents i defensen a Madrid allò que diuen a València. No és poden demanar més competències, més capacitat d'autogovern, demanar "un Estatut de primera", parlar de poder valencià, de federalisme asimètric,... i després donar suport a polítiques contràries a les aspiracions del poble valencià en matèria laboral o de funció pública, per posar dos exemples.

És per tot açò que Intersindical Valenciana considera que un marc valencià de relacions laborals afavoriria un model de negociació proper a la realitat laboral i econòmica valenciana, que es concretaria en convenis laborals autonòmics i en l'assumpció de competències i de les facultats executives en matèria laboral i de seguretat social per part de la Generalitat Valenciana. Reclamen, en tot cas, les matèries següents: relacions laborals, la inspecció, l'aplicació del règim sancionador, la gestió de les prestacions i subsidis de desocupació i el fons de garantia salarial, la formació professional ocupacional, les mutualitats de previsió

social, la seguretat i salut en el treball, les mútues d'accidents de treball, l'establiment del calendari laboral del País Valencià,...

Sobre els questionari presentat per la Comissió Especial per a l'Estudi d'una possible reforma de l'Estatut d'Autonomia i la consolidació de l'autogovern de les Corts Valencianes:

1. El reconeixement exprés de la CV com a nacionalitat històrica. **Si.**
2. La possible inclusió, a l'Estatut, d'una declaració de drets i deures de les ciutadanes i ciutadans de la CV. **Si. En aquest apartat s'han d'incloure els drets socials (dret a la salut, a l'educació, a l'habitatge, a un treball digne, drets lingüístics,...)**
3. La possible ampliació del sostre competencial arreplegat a l'Estatut. **Si.**
4. El criteri sobre la incorporació de noves institucions valencianes, a l'Estatut, dintre del conjunt de les que integren la Generalitat. **Si.**
5. El criteri de valencianitzar la denominació de les Institucions que integren la Generalitat. **Si.**
6. La potestat de dissolució de les Corts Valencianes. **Si.**
7. La possible reducció al 3% del nombre de vots necessaris, a l'àmbit de la CV, per obtenir representació a les Corts Valencianes. **L'article 12.2 hauria de suprimir-se i que les Corts Valencianes aprovaren una Llei Electoral. No és convenient ni necessari que l'Estatut arreplegue aspectes que estarien en una Llei Electoral. En eixe sentit, la Llei podria contemplar un mínim del 3% per a cada circumscripció electoral.**
8. Opinió sobre una possible segona descentralització en l'Administració local. Si, però caldria definir quines competències. **En tot cas, aquesta descentralització hauria d'abastar la divisió territorial en les comarques com a unitats administratives, el traspàs de competències de les Diputacions Provincials a la Generalitat Valenciana i als Consells Comarcals que es crearien i a les Administracions Locals. Caldria una revisió del text estatutari per eliminar la referències provincials. En eixe sentit, cal modificar el preàmbul i els articles 3 i 47 de l'actual Estatut. .**
9. Idees, criteri i opinió per garantir i incrementar la presència de la CV a la Unió Europea. **La participació directa de la Generalitat Valenciana a la Unió Europea i la participació dintre de la delegació espanyola en aquells temes on tenim les competències transferides.**
10. Qualsevol altra idea, suggeriment o opinió sobre aspectes distints als ja esmentats. **D'altres propostes que completen i complementen aspectes que hem enunciat al llarg de la nostra intervenció són:**
 - **L'oficialització del terme País Valencià, ja contingut al preàmbul.**
 - **La supressió de la disposició transitòria segona que posa massa controls de l'Estat sobre la Generalitat Valenciana.**
 - **El territori valencià es constituirà en circumscripció electoral única per a les Eleccions Europees.**

Per acabar, reitem el nostre agraïment a les Corts Valencianes per la seua invitació i esperem que l'actual procés de reforma de l'Estatut d'Autonomia es materialitze en una nova realitat més esperançadora i més satisfactòria i representativa dels anhels d'autogovern dels valencians i les valencianes.